

Masterprogram inom det utbildningsvetenskapliga området med examen i Pedagogiskt arbete/Yngre barns lärande/Specialpedagogik, 120 hp

Studiehandledning för kursen
**Utomhuspedagogik med fokus på lärande för hållbar
utveckling, 15 hp**

Kurskoder 949A30, 950A08 (fristående)

ht 2020-vt 2021

Innehåll

Förord.....	3
Lärandemål	3
Kursinnehåll.....	3
Kontaktuppgifter.....	4
Schema för kurstillfällena vid Liu	5
Kurstillfälle 1: 27 augusti 2020.....	5
Kurstillfälle 2: 6 november 2020	5
Kurstillfälle 3: 4 mars 2021	5
Kurstillfälle 4: 7 maj 2021	5
Examinationsuppgifter.....	6
Arbetsgång under kursen	6
Zoomseminarium och förberedelse inför kursträff 2.....	6
Zoom-möte efter överenskommelse (förslag 30 september).....	6
Examinationsuppgift 1	6
Förberedelse inför träff 3	7
Examinationsuppgift 2.....	7
Förberedelse inför träff 4	8
Examinationsuppgift 3 Skriftlig inlämning platsberättelse med didaktisk implementation	8
Bedömningsgrunder.....	9
Litteraturlista.....	10

Förord

Välkommen till kursen *Utomhuspedagogik med fokus på lärande för hållbar utveckling*. Kursen ligger på avancerad nivå och kan läsas som en delkurs i masterprogrammet i utbildningsvetenskap eller som fristående kurs. Kursen är organiserad med fyra träffar och däremellan studier enskilt och i grupp. För vissa moment på distans kommer vi att använda kursplattformen Lisam och kommunikationsverktyget Zoom. Kursen omfattar 15 hp vilket motsvarar två terminers läsning på kvartsfart och en genomsnittlig studietid på 10 timmar per vecka. I denna studieanvisning hittar du information om kursens upplägg, campusträffar, litteratur och uppgifter.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för fördjupade kunskaper om utomhuspedagogikens vetenskapliga grund och samtida forskningsfält
- diskutera och problematisera centrala begrepp inom utomhuspedagogik med fokus på miljö- och hållbarhetsundervisning
- beskriva och analysera hur utomhusundervisning kan genomföras med utgångspunkt i utbildningsvetenskaplig teori och forskning
- självtändigt planera, genomföra och utvärdera undervisning och lärprocesser i olika typer av utomhusmiljöer

Kursinnehåll

Kursen utgår ifrån aktuell forskning med fokus på undervisning och lärande i miljöer utanför det traditionella klassrummet. I kursen ges exempel från utbildningssystemets olika praktiker, och det lämnas utrymme för deltagarna att utgå ifrån egna intressen och verksamhetsområden. Ett centralt innehåll är förståelse för utomhuspedagogikens mångfacetterade praktik- och forskningsfält och kursen behandlar hur olika teoretiska ansatser bidragit till att forma det utomhuspedagogiska fältet. I kursen diskuteras olika aspekter av lärande med relevans för lärande utanför förskolan och skolans rum. Människans relation till platser är en viktig aspekt i både utomhuspedagogik och miljö- och hållbarhetsundervisning, och naturmötets roll för lärande diskuteras och problematiseras. Kursen behandlar både teoretiskt och praktiskt hur miljö- och hållbarhetsundervisning kan ske i natur- och kulturlandskap i närområdet.

Varmt välkommen till kursen!

Emilia Fägerstam och Ola Uhrqvist

Kontaktuppgifter

Emilia Fägerstam
Rum I:2 248A campus Valla
Tel: 070-0896222
Email: emilia.fagerstam@liu.se

Ola Uhrqvist
Rum: I:2 campus Valla
Tel: 0734-057663
Email: ola.uhrqvist@liu.se

Malin Åberg, kursadministratör
Tel: 013-284060
Email: malin.aberg@liu.se

Schema för kurstillfällena vid Liu

Kurstillfälle 1: 27 augusti 2020

Distans Zoom (länk för att delta i mötet skickas i förväg)

10.15-11 (EF/OU)

Upprop och kursinformation. Presentation av kursens deltagare och indelning i grupper.

11.15-12 (EF)

Seminarium med diskussion av rapporten *Den nyttiga utevistelsen?* Förbered en kort presentation av en reflektion/något intresseväckande/förvånande ni vill diskutera vidare under seminariet.

13.15-15 (OU)

Lärande för hållbar utveckling

Kurstillfälle 2: 6 november 2020

Campusföreläsning i första hand men ev. på distans

10.15-12 (EF)

Examinationsuppgift 1: Seminarium–Naturmötets betydelse i LHU

Föreläsning/presentation: Outdoor school – sense of place and environmental education

13.15-16 Platsberättelse och EPOSEA-modellen (OU)

Uppgift Vår Stad (gruppuppgift)

Kurstillfälle 3: 4 mars 2021

10.15-15 (OU)

Examinationsuppgift 2: Muntlig presentation av platsberättelse utifrån eposea-modellen

Kurstillfälle 4: 7 maj 2021

10.15-16

Seminarium: LED-analys av utomhusaktivitet i naturmiljö (från litteraturen)

Diskussion av den egna aktiviteten i platsberättelsen utifrån LED-modellen

Kursutvärdering

Examinationsuppgifter

Uppgift 1 (MRE1)

Reflektionstext och Seminarium Naturmötets betydelse i LHU

Uppgift 2 (OBL1)

Muntlig presentation av platsberättelse

Uppgift 3 (STNT1)

Skriftlig inlämningsuppgift av platsberättelse

Arbetsgång under kursen

Zoomseminarium och förberedelse inför kursträff 2

Zoom-möte efter överenskommelse (förslag 30 september)

Diskutera de två artiklarna av Dymont och Potter och Part 1 *Constructs and theoretical concepts*, plus kap 9 *Scandinavian early childhood education* i Humberstone, Prince and Henderson.

Läs litteraturen inför Zoomseminariet och förbered egna frågor ni vill diskutera. Fundera också på följande frågor: Vilken är din tidigare erfarenhet och uppfattning av utomhuspedagogik? Har din förståelse av begreppet Outdoor education förändrats på något sätt efter läsningen? Vilka viktiga förändringar har skett sedan Outdoor education startade på 1950-talet till idag?

Examinationsuppgift 1

Ni ska lämna in en skriftlig reflektion utifrån den lästa litteraturen efter seminarie 1–Naturmötets betydelse för LHU.

Utgå gärna ifrån egna erfarenheter och diskutera med referenser till kurslitteraturen: Hur kan naturmötet förstås i relation till utomhuspedagogik och lärande för hållbar utveckling?

Lämna in på Lisam under Inlämningar Sem 1, senast 22 november. Times New Roman, 12pt, Radavstånd 1,5. Omfång ca 5 sidor. Namnge filen i sidhuvud. Döp den till efternamn.förnamn.sem1. Lämna in som wordfil. Använd APA referenssystem.

Litteratur

Obligatorisk litteratur

- Bell, P., Greene, T., Fisher, J., & Baum, A. (2001). Chapter 2: Nature and human nature. In *Environmental Psychology*. London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. (finns på lisam)
- Kudryavtsev, A., Stedman, R. C., & Krasny, M. E. (2012). Sense of place in environmental education. *Environmental Education Research*, 18(2), 229-250. doi:10.1080/13504622.2011.609615
- Mannion, G., & Lynch, L. (2016). Kapitel 8: The primacy of place in education in outdoor settings. I Humberstone, B., Prince, H., & Henderson, K. (Eds.). *Routledge International Handbook of Outdoor Studies*. London: Routledge
- Kap. 1-3 och kap. 11. I Östman. (Red.). *Naturmötespraktiker och miljömoraliskt lärande*. Studia Didactica Upsaliensia 8. Uppsala: Uppsala universitet.

Valbar litteratur

- Brown, M., & Wattachow, B. (2016). Kap 42: Enskilment and place-responsiveness in outdoor studies. I Humberstone, B., Prince, H., & Henderson, K. (Eds.). *Routledge International Handbook of Outdoor Studies*. London: Routledge
- Pedersen Gurholt, K. (2016). Kap. 28 Friluftsliv. Nature friendly adventures for all. I Humberstone, B., Prince, H., & Henderson, K. (Eds.). *Routledge International Handbook of Outdoor Studies*. London: Routledge
- Waller, T., Ärlemalm-Hagser, E., Hansen Sandseter, E. B., Lee-Hammond, L., Lekies, K., & Wyver, S. (2017). Part 3: Children's engagement with nature, sustainability and children's geographies. I *The Sage Handbook of Outdoor Play and Learning*. London: SAGE (finns som e-bok)

Förberedelse inför träff 3

Examinationsuppgift 2

Utomhuspedagogik och Lärande för hållbar utveckling möts i målet att förstå och delta i formandet av platser. I examinationsuppgift 2 väljer du en plats och visar hur den formas, dels i samspelet mellan ekonomiska, sociala och ekologiska förutsättningar men också vilka aktörer och institutioner som är viktiga i formandet. Detta blir en berättelse då du med en röd tråd visar hur förutsättningarna samspekar. Presentera din platsberättelse muntligt i ca 15-20 min, inklusive några idéer kring hur detta kan påverka undervisning där platsen fungerar som exempel på mer generella mönster.

Litteratur

- Carlsson, L. & Uhrqvist, O. (2017) [Handling för hållbarhet - En undervisningsmodell som stimulerar lärande för hållbar utveckling - med exempel från kemikaliesamhället](#). Linköpings kommun

Hudspeth, T. R. (2016). *Hopeful, Local, Visionary, Solutions-Oriented, Transformative, Place-Based Sustainability Stories and Service-Learning as Tools for University-Level Education for Sustainable Development: Experiences from University of Vermont*. In Teaching education for sustainable development at university level (pp. 191-203). Springer, Cham.

Jordet, A. (2011). Det idéhistoriske grunnlaget for uteskole. I *Klasserommet utenfor. Tillpasset opplæring i et utvidet læringsrom*. Latvia: Cappelen Damm AS. (finns på lisam)

Plumwood, Val. "Shadow places and the politics of dwelling." *Australian Humanities Review* 44.2008 (2008): 139-50. (Den här texten pekar på vikten av att också tänka på andra platser som möjliggör en plats.)

Pierce, G. (2017). *The Value of Place: Sense of Place in Outdoor and Environmental Education* Doctoral dissertation, Alaska Pacific University. (Valda delar av)

Förberedelse inför träff 4

Mellan träff 3 och träff 4 ges kamratrespons på platsberättelsen enligt överenskommen ordning.

Läs kapitel 4-6, 10 och 11 i Östman. Boken och framför allt Landskaps-, Etik- och Didaktikanalys-modellen diskuteras vid ett Zoom-möte utifrån överenskommelse. Förslagsvis 26 mars.

Arbeta i par och välj ut en eller några utomhusdidaktiska övningar i naturmiljö med fokus på LHU. Använd LED-modellen och gör en analys av övningen/övningarna. Fundera på en tänkbar utveckling av övningen utifrån LED-modellen.

Vid kursträff 4 presenterar varje par sin analys och vi diskuterar modellens användningsområde, för- och nackdelar tillsammans.

Examinationsuppgift 3 Skriftlig inlämning platsberättelse med didaktisk implementation

I den slutliga uppgiften knyts kursen innehåll samman. Här ska du utgå ifrån kursens litteratur och ett praktiskt moment för att beskriva en plats utifrån olika dimensioner av lärande för hållbarhet. Du ska i texten redogöra för din planering, genomförande och utvärdering av en platsbaserad aktivitet med fokus på hållbarhet. Använd EPOSEA-modellen som ett ramverk för din platsberättelse och referera till valfria delar av kursens litteratur. Använd LED-modellen för att utvärdera den planerade och utförda aktiviteten.

Lämna in din platsberättelse på Lisam under inlämningar senast 23 maj. Times New Roman, 12, radavstånd 1,5. Lämna in som wordfil och med omfång ca 15 sidor. Namnge din text i sidhuvud. Namnge wordfilen efternamn.förnamn.platsberättelse

Bedömningsgrunder

På kursen ges betyg enligt en tre-gradig skala. Slutbetyget ges som en helhetsbedömning av alla i kursen utförda uppgifter. För att erhålla betyget godkänd krävs följande uppgifter:

- Uppgift 1: Inlämnad reflektion och aktivt deltagande i seminarium 1 (U/G/VG)
- Uppgift 2: Muntlig presentation av platsberättelse (U/G)
- Uppgift 3: Inlämnad skriftlig text (U/G/VG)

För att få godkänt betyg på kursen ska studenten kunna

- Redogöra för fördjupade kunskaper om utomhuspedagogikens vetenskapliga grund och samtida forskningsfält
- Diskutera och problematisera centrala begrepp inom utomhuspedagogik med fokus på lärande för hållbar utveckling
- Beskriva och analysera hur utomhusundervisning kan genomföras med utgångspunkt i utbildningsvetenskaplig teori och forskning
- Självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning och lärprocesser i olika typer av utomhusmiljöer

För att erhålla betyget väl godkänd ska studenten dessutom

- Underbygga ett självständigt och kritiskt resonemang med en mångfald av källor, varav flera är vetenskaplig originallitteratur
- Visa på en fördjupad förståelse av platsdimensionen i utomhuspedagogik och lärande för hållbar utveckling
- Visa klarhet i språk, tydlighet i struktur samt god referensteknik.

Litteraturlista

Mer litteratur kan tillkomma.

Bell, P., Greene, T., Fisher, J., & Baum, A. (2001). Chapter 2: Nature and human nature. In *Environmental Psychology*. London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. (finns på lisam)

Björklund, S. (2014). *Lärande för hållbar utveckling: i förskolan*. Lund: Studentlitteratur.

Dyment, J., & Potter, T. (2014). Is outdoor education a discipline? Provocations and possibilities. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 14(1), 1-16.

Hudspeth, T. R. (2016). *Hopeful, Local, Visionary, Solutions-Oriented, Transformative, Place-Based Sustainability Stories and Service-Learning as Tools for University-Level Education for Sustainable Development: Experiences from University of Vermont*. In Teaching education for sustainable development at university level (pp. 191-203). Springer, Cham.

Humberstone, B., Prince, H., & Henderson, K. (2016). *Routledge International Handbook of Outdoor Studies*. London: Routledge (finns som e-bok)

Jordet, A. (2011). Det idéhistoriske grunnlaget for uteskole. I *Klasserommet utenfor. Tillpasset opplæring i et utvidet læringsrom*. Latvia: Cappelen Damm AS. (finns på lisam)

Kudryavtsev, A., Stedman, R. C., & Krasny, M. E. (2012). Sense of place in environmental education. *Environmental Education Research*, 18(2), 229-250. doi:10.1080/13504622.2011.609615

Pierce, G. (2017). *The Value of Place: Sense of Place in Outdoor and Environmental Education* Doctoral dissertation, Alaska Pacific University. (Valda delar av).

Potter, T., & Dyment, J. (2015). Is outdoor education a discipline? Insights, gaps and future directions. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 16(2), 146-159.

Plumwood, V. (2008). "Shadow places and the politics of dwelling." *Australian Humanities Review* 44.2008: 139-50.

Sund, P., & Sund, L. (2017). *Hållbar utveckling-ämnesdidaktisk tematisering för grundskolan*. Stockholm: Liber.

Waller, T., Ärlemalm-Hagser, E., Hansen Sandseter, E. B., Lee-Hammond, L., Lekies, K., & Wyver, S. (2017). Part 3: Children's engagement with nature, sustainability and children's geographies. I *The Sage Handbook of Outdoor Play and Learning*. London: SAGE (finns som e-bok)

Östman, L. (2015). *Naturmötespraktiker och miljömoraliskt lärande*. Studia Didactica Upsaliensia 8. Uppsala: Uppsala universitet.

Referenslitteratur

Behrenfeldt, L. et al. (2015). *Att lära in ute – För hållbar utveckling*. Vimmerby: Outdoor Teaching Förlag AB.

Bentsen, P., & Søndergaard Jensen, F. (2012). The nature of udeskole: outdoor learning theory and practice in Danish schools. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 12(3), 199-219.

Faskunger, J., Szczepanski, A., & Åkerblom, P. (2018). *Klassrum med himlen som tak. En kunskapsöversikt om vad utomhusundervisning betyder för lärande i grundskolan*. Skrifter från Forum för ämnesdidaktik Linköpings universitet nr 10. Linköping: Linköpings universitet.

Jutvik, G., & Liepina, I. (n.d). *Education for change. A handbook for teaching and learning sustainable development*. Uppsala University.

Kramming, K. (2017). *Miljökollaps eller hållbar framtid? Hur gymnasieungdomar uttrycker sig om miljöfrågor*. Geographica 13. Avhandling. Uppsala: Uppsala universitet.

Kuo, M., Barnes, M., & Jordan, C. (2019). Do experiences with nature promote learning? Converging evidence of a cause-and effect relationship. *Frontiers in Psychology*, 10:305.

Manni, A. (2015). *Känsla, förståelse och värdering. Elevers meningsskapande i skolaktiviteter om miljö- och hållbarhetsfrågor*. Avhandling. Umeå: Umeå universitet.

Världsnaturfondens sida för högre utbildning om hållbar utveckling <http://www.wwf.se/esdsverige>.